# Årsplan 2026-2028 for Sosialantropologisk institutt

Årsplanen er treårig, rullerende og revideres årlig.

Planen tar utgangspunkt i universitetsstyrets og fakultetets overordnede prioriteringer, og beskriver instituttets hovedprioriteringer i perioden 2026-2028.

Sosialantropologisk institutt skal drive forskning og utdanning av fremragende kvalitet og med relevans for store samfunnsutfordringer. Sosialantropologer kan avdekke behov og forklare prosesser i samfunnet som ikke fanges opp av andre vitenskapelige tilnærminger. Instituttet skal gjøre fagkunnskap og antropologiske perspektiver tilgjengelige for et bredt publikum.

Instituttet skal arbeide for å være en attraktiv og utviklende arbeidsplass, som også tar kollektivt ansvar for å redusere eget klimaavtrykk.

Instituttet er i en vanskelig økonomisk situasjon. Langtidsprognosen må komme i balanse i kommende femårsperiode, og dette krever drastiske grep.  Det er foretatt kutt i driftsbudsjettet, og pensjoneringer og eventuelle andre avganger vil ikke erstattes i kommende tiårsperiode. Eventuelle nye midlertidige ansettelser må være fullfinansiert av eksterne midler.

Med trangere økonomiske rammer må instituttet arbeide målrettet for å øke inntjening gjennom økt studiepoengproduksjon, og sende inn flere prosjektsøknader for å øke ekstern finansiering.

Årsplanen er delt inn i fem deler med tilhørende mål og tiltak:

- Forskning
- Utdanning
- Samfunnskontakt og formidling
- Organisasjon og arbeidsmiljø
- Klima, miljø og bærekraft

## Forskning

Instituttet skal stå i spissen for sosialantropologisk forskning som bidrar til å forstå sammenhenger som hjelper til med å løse eller håndtere de store utfordringene verden står overfor. Vår forskning skal være uavhengig, nysgjerrighetsdrevet og relevant. En avgjørende faktor i instituttets langsiktige forskningsstrategi er dermed å være ledende i å hente inn prestisjefylte forskningsmidler. I tillegg ønsker instituttet å øke antallet eksternfinansierte rekrutteringsstillinger, styrke nettverk nasjonalt og internasjonalt og øke antallet fagfellevurderte publikasjoner.

Mål: Øke antall eksternfinansierte forskningsprosjekter. Der det er mulig skal fullfinansierte stipendiatstillinger prioriteres.

Tiltak:

- Oppfordre og støtte instituttets faste ansatte til utvikling av søknader til ERC og Forskningsrådet, særlig FRIPRO.
- Tilrettelegge for at særlig kvalifiserte midlertidig ansatte søker ERC Starting Grant og/eller forskerprosjekt for tidlige karriere.

- Oppfordre og støtte instituttets ansatte i å hente inn driftsmidler til reiser, nettverksbygging og annen faglig virksomhet.
- Arrangere Research Day hvert semester.

**Ansvarlig:** Forskningsleder, forskningsrådgiver og instituttleder.

Mål: Være et attraktivt sosialantropologisk forskningsmiljø.

Tiltak:

- Tilrettelegge for at medarbeidere har tid til og mulighet til å konsentrere seg om egen forskning.
- Stimulere til forskningssamarbeid internt og eksternt.
- Administrativ støtte til å fremme forskningsresultater, gjennom for eksempel arrangementer.

**Ansvarlig:** Instituttleder, forskningsleder og forskningsrådgiver.

Mål: Øke antall fagfellevurderte publikasjoner.

Tiltak:

- Bruke den kommende evalueringen SAMEVAL til å rette søkelyset mot økt publisering i tellende kanaler.
- Arrangere manusutviklingsworkshop hvert semester.
- Ha et aktivt forhold til direktorat for høyere utdanning og kompetanse, HK-dir, om tellende kanaler innenfor sosialantropologi.

**Ansvarlig:** Instituttleder og forskningsleder.

Mål: Styrke bevisstheten rundt etiske utfordringer knyttet til sosialantropologiske metoder.

Tiltak:

- Påse at samtlige vitenskapelige ansatte gjennomfører UiOs kurs i GDPR.
- Instituttet skal aktivt benytte det forskningsetiske rådet som et stående rådgivende organ.

**Ansvarlig:** Instituttleder, forskningsleder og forskningsrådgiver.

Mål: Forholde oss til, og planlegge for, utviklingen av kunstig intelligens innen forskning.

Tiltak:

- Foreta etiske refleksjoner før bruk i forskningsøyemed.
- Legge til rette for deltagelse ved kurs og arrangementer der konstruktiv KI-bruk i forskning er tema.

**Ansvarlig:** Ledergruppe, forskningsleder.

---

## Utdanning

Instituttet skal levere forskningsbasert undervisning som er kritisk forankret i fagets historiske fundament. Fagets globale perspektiv med vektlegging av kulturvariasjon gir nye innfallsvinkler til vedtatte sannheter. Ambisjonen er å gi studentene analytiske og metodiske verktøy og opplæring i å bruke dem på fenomener i samtiden, slik at de kan bidra til større kreativitet i problemløsning innenfor gode forskningsetiske rammer.

Mål: Tilby engasjerende, forskningsbasert og samfunnsrelevant undervisning av høy faglig og pedagogisk kvalitet.

Tiltak:

- Implementere revidert bachelorprogram fra høst 2026.
- Evaluere revidert masterprogram i løpet av høst 2027.
- Implementere den reviderte sosialantropologidelen av fakultetets doktorgradsprogram.
- Sikre at alle som underviser har høy faglig og pedagogisk kompetanse.
- Følge opp samarbeidet med HF om dobbeltspesialiseringen i bachelorprogrammet Språk og samfunn
- Ha jevnlig oppdatering av undervisningen om forskningsetiske problemstillinger i lys av den teknologiske utviklingen.

**Ansvarlig:** Instituttleder, undervisningsleder, ph.d.-leder, programråd, studieadministrasjon.

Mål: Øke rekruttering av studenter til bachelorprogrammet, og redusere frafall i første studieår.

Tiltak:

- Arbeide målrettet med lærere for å bedre antropologiundervisningen i skolen gjennom et nytt EVU-prosjekt instituttet har sammen med ISS.
- Følge opp skolebesøksordningen tett, og vurdere å utvide omfang og tematikk.
- Opprette en nasjonal begrepsdatabase med 15-20 5 minutters videoer i samarbeid med antropologiinstituttene ved UiB, NTNU og UiT til bruk i skolene.
- Kommunisere tydelig til førstegangssøkere hva antropologi kan gi av kunnskap og
- karrieremuligheter.
- Arbeide videre med å forsterke studentenes tilknytning til instituttet og til faget gjennom forbedring av tilbudet til nye bachelorstudenter.

**Ansvarlig:** Instituttleder, undervisningsleder, programråd.

Mål: Øke antallet studenter som fullfører grad på normert tid.

Tiltak:

- Kommunisere at våre program er gjennomførbare på normert tid.

**Ansvarlig:** Instituttleder, undervisningsleder, programråd.

Mål: GGjøre det attraktivt for bachelorstudentene å gjennomføre utveksling..

Tiltak:

- Gjennomgå eksisterende utvekslingsavtaler i lys av tidligere kartlegging og anbefalinger.

**Ansvarlig:** Undervisningsleder og programråd.

Mål: Forholde oss til, og planlegge for, utviklingen av kunstig intelligens i undervisning og eksamen.

Tiltak:

- Utarbeide strategi for bruk av KI i undervisning på enheten.
- Foreta etiske refleksjoner før bruk i undervisning.
- Bruke KI i undervisningen der det er hensiktsmessig.
- Utvikle eksamensoppgaver som vanskelig kan besvares ved bruk av KI, samt benytte vurderingsformer der KI ikke er tilgjengelig, eller der anvendelse av KI skjer åpent og på like fot.
- Legge til rette for deltagelse ved kurs og arrangementer der konstruktiv KI-bruk i undervisning er tema.

**Ansvarlig:** Ledergruppe og undervisningsleder.

Mål: Utdanne konkurransedyktige doktorgradskandidater til stillinger innen forskning, næringsliv og statsforvaltning.

Tiltak:

- Kommunisere tydelig hva som forventes av stipendiatene som tas opp på doktorgradsprogrammet i sosialantropologi.
- Kommunisere tydelig hvilke forventninger instituttet har til veiledere, slik at alle stipendiater får et likeverdig tilbud.
- Utarbeide karriereplan som spesifiserer kompetansen stipendiaten skal opparbeide seg.
- Implementere endringer i SAIs del av ph.d.-programmet.
- Oppfordre til 'Shut up and write'-samlinger av og for stipendiater.

**Ansvarlig:** Instituttleder, ph.d.-leder og ph.d.-rådgiver.

---

## Samfunnskontakt og formidling

Det er stor interesse for det sosialantropologiske forskningsfeltet i norsk offentlighet. Mange ansatte ved Sosialantropologisk institutt er etterspurt som innledere, kommentatorer og intervjuobjekter, og mange er sterkt involvert i et bredt spekter av formidlingsformer. SAI støtter opp om, og oppfordrer til, ansattes deltagelse i formidling, både nasjonalt og internasjonalt.

Mål: Formidle forskningsresultater til et bredere publikum

Tiltak:

- Oppfordre de ansatte til å presentere egen forskning overfor beslutningstagere, i media og andre nasjonale og internasjonale offentligheter, inkludert formidling gjennom kunst, bilder, film og utstillinger.
- Oppfordre ansatte til å delta på fakultetets kurs i forskningsformidling.
- Gjennomføre en årlig samling med erfaringsutveksling og deling av gode formidlingsideer.
- Bruke fakultetets kommunikasjonsavdeling aktivt til populærvitenskapelig forskningsformidling.
- Ivareta ansatte som opplever medietrykk.

**Ansvarlig:** Instituttleder, forskningsleder, kontorsjef og forskningsrådgiver.

---

## Organisasjon og arbeidsmiljø

Sosialantropologisk institutt skal være en attraktiv og utviklende arbeidsplass for alle medarbeidere, også i år med trange økonomiske rammer.

Mål: Instituttet skal ha en god og forutsigbar styring av ressurser og økonomi.

Tiltak:

- Arbeide systematisk for å ha forutsigbare økonomiske rammer, og å bedre
- instituttøkonomien.
- Investere strategisk og med omtanke, med mål om å øke instituttets inntjening.
- Arbeide systematisk for å redusere ressursbruk i studieprogrammene for å sikre at timeregnskapet er i balanse. Dette inkluderer en kritisk gjennomgang av aktiviteter, roller og verv som gir uttelling i timeregnskapet, og kutt der det er hensiktsmessig.

**Ansvarlig:** Instituttleder, undervisningsleder og kontorsjef.

Mål: Instituttet skal ha et trygt og støttende arbeidsmiljø.

Tiltak:

- Arbeide løpende med arbeidsmiljø ved å tydelig kommunisere roller og forventninger, gjennom forankring i rette organer og god planlegging av arbeidet ved instituttet.
- Påse at identifiserte ARK-tiltak følges opp.
- Risikoevaluering skal gjennomføres av ansatte i forkant av feltarbeid og utenlandsopphold.
- Sikre hensiktsmessig informasjonsflyt gjennom ukentlig mail fra instituttleder, jevnlige nyhetsbrev og stabsmøter.
- Nye vitenskapelig ansatte tas imot gjennom en strukturert onboarding og tilbys en «buddy».
- Postdoktorer skal ha en tilpasset karriereplan som følges opp gjennom medarbeidersamtaler og tilbud på fakultetsnivå.

- Understreke at alle ansatte er forventet å ha regelmessig tilstedeværelse. Denne forventningen skal fremgå tydelig i alle ansettelsesprosesser fra annonsering til kontraktsinngåelse. Unntak fra dette må avtales direkte med ledelsen.

**Ansvarlig:** Kontorsjef, instituttleder.
**Ressursperson:** Verneombud skal som hovedregel inkluderes i prosesser som har med arbeidsmiljø å gjøre.

Mål: Opprettholde og videreutvikle en effektiv og kompetent studie- og forskningsadministrasjon.

Tiltak:

- Tilrettelegge for at ansatte kan delta på relevante kurs og andre kompetansehevende tiltak.
- Felles administrativt seminar en gang i semesteret utenfor instituttet for å evaluere og utvikle samarbeid og egne rutiner.

**Ansvarlig:** Instituttleder og kontorsjef.

---

## Klima, miljø og bærekraft

UiOs helhetlige klima- og miljøstrategi ble vedtatt av universitetsstyret 8. februar 2022. UiOs tiltaksplan for klima, miljø og bærekraft er tydelig på at UiO skal redusere utslipp fra tjenestereiser med 50 % innen 2030 sammenlignet med 2018.

Sosialantropologisk metode krever reising, gjerne et stykke, for gjennomføring av feltarbeid. Denne formen for reising er ikke tjenestereiser, og kan ikke avvikles.

Flertallet av Sosialantropologisk institutts ansatte er på et eller annet vis involvert i spørsmål knyttet til klimaendringer, naturbevaring og miljøkrise. Konsekvensene av våre innsikter må omsettes i praktisk handling, både når det gjelder instituttets overordnede drift og den enkelte ansattes prioriteringer.

Mål: Redusere eget klimaavtrykk og ha en gjennomført bærekraftstenkning spesielt ved planlegging av arrangementer og egne reiser.

Tiltak:

- Videreføre praksis med direkte gjenbruk av møbler og datautstyr internt og fra UiOs lager.
- Påse at instituttets ansatte og dets inviterte gjester bruker tog fremfor fly der dette er praktisk mulig. Reise mellom Oslo, Trondheim og Bergen bør foretas med tog.
- Reise til feltarbeid eller forskningsopphold må ofte skje med fly, og bør ha en viss varighet når man først reiser. Alle ansatte må være svært bevisste og strategiske når de velger ut eventuelle andre reiser de foretar seg i løpet av et år. Som en hovedregel skal man kombinere minst to aktiviteter hvis man velger å reise med fly (konferanse/workshop/foredrag /forskningsopphold/feltbesøk…).
- Disputasopponenter, gjesteforelesere og seminardeltagere fra utenfor Europa, samt opponenter for muntlig mastereksamen som ikke befinner seg i Osloområdet, skal delta gjennom digitale flater.

- Kollegiet skal ha en pågående samtale for å bevisstgjøre hverandre rundt nye teknologier og praktiske løsninger som reduserer vårt klimaavtrykk, for eksempel en grønn komité. I tillegg til en bevisstgjøring om klimaavtrykket som følger av bruk av kunstig intelligens.

**Ansvarlig:** Alle ansatte.

---

Årsplan 2026-2028 for Sosialantropologisk institutt ble vedtatt av instituttstyret 9.12.2025.